

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історія виконавських стилів»
“Хорове диригування”**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

«Історія виконавських стилів» входить до циклу вибіркових дисциплін професійної та практичної підготовки. Процес вивчення цієї дисципліни спрямований на опанування базових знань щодо різновидів стилів у музичному мистецтві, розвиток творчих здібностей здобувача передвищої освіти, насамперед у векторі опанування генезису стилів, пошуку власного диригентського та педагогічного підходу та реалізації практичних навичок шляхом кропіткої роботи з комплексом нових методів і їх взаємодії, опрацювання музичного матеріалу та вивчення досвіду відомих диригентів і хорових колективів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ.

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво»:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними

Спеціальні компетентності (СК):

СК1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії

мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 3, Курс — II, Семестр — IV, загальний обсяг — 90 годин, з них практичних — 42 години, самостійних — 48 годин; на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 3, Курс — I, Семестр — II, загальний обсяг — 90 годин, з них практичних — 42 години, самостійних — 48 годин.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Історія виконавських стилів» є комплексна професійна підготовка педагогів-музикантів до роботи в академічних професійних навчальних закладах, а також виховання у студентів цінностей педагогічної професії, пошук власного інтерпретаційного, індивідуального стилю опираючись на досвід відомих музикантів, композиторів та диригентів всіх часів.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ (РН).

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Дисципліна «Історія виконавських стилів» вивчається протягом одного семестру навчання. Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання, отримані на попередньому освітньому рівні - початкової спеціалізованої музичної освіти. «Історія виконавських стилів» безпосередньо пов'язана з такими дисциплінами, як «Історія музики», «Хороведення», «Хоровий клас», «Диригування» тощо.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Історія виконавських стилів» реалізується у вигляді лекційних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі опрацювання художньо-навчального матеріалу:

словесні методи (бесіда, пояснення, введення та закріплення нових дефініцій);

наочні методи (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);

практичні методи (індивідуальне виконання гри на інструменті).

Лекційні методи: системний виклад теоретичного матеріалу; використання опорних конспектів, презентацій і схем; акцентування уваги на ключових поняттях і закономірностях; пояснення та закріплення термінології; поєднання монологічної форми викладу з елементами діалогу.

За організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю й самоконтролю;

бінарні методи, що поєднують теоретичний виклад і практичне застосування.

За логікою сприйняття та засвоєння матеріалу: індуктивно-дедуктивні; репродуктивні (у тому числі засвоєння дефініцій); проблемні; інтерпретаційні; постановочно-аналітичні.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ. Заняття з дисципліни «Історія виконавських стилів» будуються на основі лекційної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що формується з урахуванням можливостей студентів та завдань, які ставляться перед ними. Протягом семестру здобувач повинен опанувати певну теоретичну складову курсу та закріпити знання на практичних завданнях, а також декілька різних за жанрово-стильовими характеристиками творів.

ТЕМА 1. Інтерпретації дефініцій стилю в музикознавчих дослідженнях.

ТЕМА 2. Типології музичних стилів та їх атрибуція.

ТЕМА 3. Жанрово-стильові особливості вокально-хорової музики та їх вплив на інструментальне виконавське мистецтво.

ТЕМА 4. Взаємозв'язок виконавського (інтерпретаційного) стилю та композиторського (авторського).

ТЕМА 5. Диригентсько-хорова виконавська культура: ключові історичні риси та особливості

6. Контрольний захід

ТЕМА 7. Становлення професійного оркестрового та хорового диригента: від Стародавнього Світу до XXI століття.

ТЕМА 8. Сучасний, професійний стиль та техніка диригування: школа, мета, представники Всесвіту та України.

ТЕМА 9. Сучасні тенденції розвитку хорових колективів та диригентів в хоровому виконавстві.

ТЕМА 10. Виконавський та інтерпретаційний стиль хормейстера та викладача диригування в хоровому мистецтві.

ТЕМА 11. Синтез вербального тексту з композиторським стилем в хорових творах. Хорова поліфонія в системі композиторського стилю.

Тема 12. Музично-стильовий аналіз хорових творів на вірш Т. Шевченка «Сонце заходить» С. Людкевича та В. Іконника, Б. Фроляк.

Тема 13. Стилiстичнi орієнтири виконавського мистецтва ХХ-ХХІ ст.

14. Контрольний захід

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. Методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання: контрольні заходи включають поточний, семестровий контроль і проводяться у формі тестування, усного опитування та вікторина за пройденим матеріалом.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни:

«Зараховано» здобувач отримує у випадках, коли засвоїв програмний матеріал, не допускає суттєвих недоліків у відповіді, може вірно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань. Вірно відповідає на фахові та нестандартні запитання, показує знання монографічного матеріалу з питання, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, орієнтується в пройденому музичному матеріалі.

«Не зараховано» здобувач отримує у випадках, коли слабо знає (або зовсім не володіє) програмний матеріал, припускається суттєвих недоліків у відповіді, невірно використовує теоретичні положення. Припускається грубих помилок або неточностей у формулюваннях, порушує логіку та послідовність у викладенні програмного матеріалу та з великими труднощами виконує практичну роботу, слабо або зовсім не орієнтується в пройденому музичному матеріалі.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»). Курс передбачає як лекційну, так і самостійну роботу. На заняттях створюється творче середовище, відкрито до діалогу та самоаналізу. Усі завдання, передбачені програмою, слід виконувати у встановлені строки. Під час роботи над ними не допускається порушення академічної доброчесності. Пропуски занять можливі лише з поважних причин і підлягають відпрацюванню.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Ашихміна Н. В. Історія виконавства (хорове диригування) / Н. В. Ашихміна. – Одеса : Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2021. 120 с.
2. Бондар Є. М. Художньо-стильовий синтез як феномен сучасної хорової творчості : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / Є. М. Бондар ; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2020. 42 с.
3. Дзундза Р. М. Особистість українського хорового диригента кінця XIX–початку XXI ст. в контексті проблем ідентичності : кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. – Дис. на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 03 «Гуманітарні науки» зі спеціальності 034 «Культурологія». – Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2021. 282 с.
4. Добрецова Т. Г. Вікові етапи історичного розвитку хорового мистецтва на теренах України (X–XX ст.) // The 1st International Scientific and Practical Conference “European Scientific Congress” (20–22 лют. 2023) / Barca Academy Publishing. Madrid, Spain, 2023. С. 339–346.
5. Фількевич Г. М. Всесвітня історія музики : навч. посіб. / Г. М. Фількевич. Київ, 2023. 208 с.
6. Коломоець О. М. Історія та теорія українського хорового мистецтва: навч. посібник. Дніпро: Ліра, 2023. 288 с.
7. Харакоз Г. В. Хорова fuga: жанрово-стильовий та виконавський аспекти (на матеріалі західноєвропейської музики XVIII–XIX ст.) : дис. ... д-ра філософії : 025 – Музичне мистецтво / Ганна Василівна Харакоз; ХНУМ ім. І. П. Котляревського. Харків, 2021. 238 с.
8. Яструб О. Духовні хорові твори українських композиторів першої третини XX століття: жанрово-стильові та виконавські принципи // Мистецтво та культура: теорія і практика. 2024. Вип. 3. С. 58–63.

Додаткова:

1. Жданов М. М. Інтерпретація жанру кантати в українській хоровій музиці останньої третини XX–XXI століть : дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / М. М. Жданов ; Харків. держ. акад. культури. Харків, 2024. 250 с.
2. Кириленко Я. Вокально-ансамблеве та диригентське мистецтво: інноваційні підходи до підготовки фахівців. Lima, Peru – Kyiv. Ukraine. 2023. 317с.
3. Batovska, O., Byelik-Zolotaryova, N., Ivanova, J. Modern global trends in the development of choral performance / O. Batovska, N. Byelik-Zolotaryova, J. Ivanova // Studia Universitatis Babes-Bolyai, Musica. 2023. Vol. 68, Issue 2. P. 236–256.

4. Berestovska, O. Жінка-диригент в оперно-симфонічному мистецтві: шлях до професії / O. Berestovska // Музикознавча думка Дніпропетровщини. 2023. Р. 48–60.
5. Matychyn, I. M. The history of the development of choral conducting in Ukraine through the prism of musicological research of the late XX–early XXI century / I. M. Matychyn. Riga : Baltija Publishing, 2022. Р. 33–58.
6. Martyniuk, A. Formation of the national model of conducting and choral education in Ukraine of the 20th–beginning of the 21st centuries / A. Martyniuk // Educația artistică în contemporaneitate: realizări, provocări, perspective. 2023. Р. 32–36.

Інформаційні ресурси

1. Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки (м. Дніпро) – <http://dk.dp.ua>
2. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека (м. Дніпро) – www.libr.dp.ua
4. Хор «Весняні голоси». Іван Карабиць «Де вітер землю голубить». URL: <https://youtube.com/watch?v=OjIRLKFJNEo&feature=share>
5. Хор «Весняні голоси» — Joshua (fit the Battle of Jericho). URL: https://youtube.com/watch?v=OS_p7Zh_QHQ&feature=share
6. Amalgamation Choir | Live at the Library — Ksenitia tou Erota (Giorgos Kalogirou). URL: <https://youtu.be/dm1MWr0ZNdl>
7. Body Percussion — Gnesins Folk Choir. URL: <https://youtu.be/bLzfGGFMSuA>
8. L. Maierhofer Laughing fugue «Ridiculous». URL: <https://youtu.be/qgkqho-ZcCY>
9. Хор Перетворення — Dry Bones (спіричуелс). URL: <https://youtu.be/Omeg2Io33KI>
10. Boni Pueri — Broadway Medley. URL: <https://youtube.com/watch?v=kBjBnLPr9F4&feature=share>
11. Czech Boys Choir Boni Pueri — The Lion Sleeps Tonight. URL: <https://youtu.be/f5ZTGrUfnGs>
12. Siyahamba — Mwamba Children's Choir. URL: <https://youtu.be/N1KZbMprW8U>
13. Юрик О. М. Робота з дітьми під час війни. Поради викладачам. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=rb5XaGkoFZ4>
13. Жанри хорової музики: пісня, обробка, мініатюра, кантата, ораторія + завдання. Музична література. URL: https://youtu.be/xtZnLtp_frc
14. Кошиць О. — хрещений батько щедрика. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=IHfuLu7U9h8>
<https://youtu.be/hkwt3uA0JfE?si=vszMPEtgQ75QhgnU>